

Enstitüsü: Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Dalı: Psikoloji

Programı: Klinik Psikoloji

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Nesrin Duman

Tez Türü ve Tarihi: Yüksek lisans – Ocak 2026

ÖZET

YETİŞKİNLERDE ERKEN DÖNEM UYUMSUZ ŞEMALAR İLE DUYGUSAL MANİPÜLASYONA BAŞVURMA ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Bu çalışma, yetişkinlerde erken dönem uyumsuz şemalar ile duygusal manipülasyon eğilimi arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmaya 26-35 yaş aralığında olan toplam 169 kişi katılım göstermiştir. Her bir katılımcıya, sırasıyla, “Demografik Bilgi Formu”, “Young Şema Ölçeği Kısa Form 3 (YŞÖ-KF3)” ve “Duygusal Manipülasyon Ölçeği” uygulanmıştır. Duygusal Manipülasyon Ölçeği ortalamasına bakıldığında, katılımcıların duygusal manipülasyon eğilimlerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Karşılaştırma analizleri kapsamında, yaş ve cinsiyet faktörlerinin anlamlı farklılaşma gösterdiği gözlemlenmiştir. Bu bağlamda erkek katılımcıların, kadınlara göre, Duygusal Manipülasyon Ölçeği ortalamalarının daha yüksek olduğu saptanırken; 26-30 yaş grubunun 31-35 yaş grubuna göre daha fazla duygusal manipülasyona başvurduğu raporlanmıştır. Korelasyon ve regresyon analizlerinden elde edilen bulgular ise, duygusal manipülasyonun 14 şema alt boyutundan 13 tanesi ile (kendini feda şeması hariç) ilişkili olduğunu gösterirken; regresyon analizleri, yetersiz öz-denetim ve sosyal izolasyon şemasının yordayıcı etkisini açığa çıkartmıştır. Bu bağlamda, çalışmanın H1, H1b ve H1d hipotezleri kabul edilmiştir. Mevcut çalışma, erken dönem uyumsuz şemalar ile duygusal manipülasyon değişkenleri arasındaki ilişkiyi inceleyerek alınyazına destek olmayı ve bu alanda yapılacak ilerideki çalışmalara zemin hazırlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Erken Dönem Uyumsuz Şemalar, Duygusal Manipülasyon

University: Istanbul Kültür University
Institute: Institute of Graduate Studies
Department: Psychology
Program: Clinical Psychology
Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Nesrin Duman
Degree Awarded and Date: MA – January 2026

ABSTRACT

AN EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN EARLY MALADAPTIVE SCHEMAS AND USE OF EMOTIONAL MANIPULATION IN ADULTHOOD

This study aims to examine the relationship between early maladaptive schemas and the tendency toward emotional manipulation in adults. A total of 169 individuals between the ages of 26 and 35 participated in the study. Each participant completed the “Demographic Information Form,” the “Young Schema Questionnaire–Short Form 3 (YSQ-SF3),” and the “Emotional Manipulation Scale,” respectively. Based on the mean scores of the Emotional Manipulation Scale, participants were found to have a moderate tendency toward emotional manipulation.

Within the scope of comparative analyses, age and gender were observed to show significant differences. In this regard, male participants were found to have higher Emotional Manipulation Scale scores compared to female participants; additionally, individuals in the 26–30 age group were reported to engage in emotional manipulation more frequently than those in the 31–35 age group. Findings obtained from correlation and regression analyses indicated that emotional manipulation was associated with 13 of the 14 schema subdimensions (with the exception of the self-sacrifice schema). Regression analyses revealed that the insufficient self-control and social isolation schemas had predictive effects on emotional manipulation. Accordingly, the study’s H1, H1b, and H1d hypotheses were supported.

This study aims to contribute to the literature by examining the relationship between early maladaptive schemas and emotional manipulation, and to provide a foundation for future research in this field.

Keywords: Early Maladaptive Schemas, Emotional Manipulation, Adults.